

aan gemeenteraad
onderwerp renovatie en verduurzaming Museum Gouda, Scenario 2

Bijlage 2. Toelichting Scenario 2

Aanleiding

In 2023 is gevraagd om te kijken op welke wijze de gebouwen van Museum Gouda verbeterd konden worden vanuit het oogpunt van duurzaamheid en toegankelijkheid. Tijdens deze onderzoeken is gebleken dat de staat van de gebouwen, de klimaatomstandigheden van de tentoonstellingsruimten en het klimaat in de depotruimten niet op orde is. Naast de wens van verduurzaming en verbeteren van de toegankelijkheid is ingrijpen op het binnenklimaat en het collectiebeheer dus ook noodzakelijk.

Er zijn 3 scenario's uitgewerkt om de gebouwen van Museum Gouda aan te pakken. Deze voorzien alle drie in de aanpak van het binnenklimaat, verbeteren collectiebeheer en verduurzaming van de installaties. De reikwijdte van de 3 scenario's verschilt onderling. Onderstaand wordt de aanpak van scenario 2 toegelicht.

Uitgangspunt en opbrengst scenario 2

Scenario 2 is opgezet als overbruggingsscenario voor zo'n 10 jaar. Het scenario voorziet in verbeteren van 7 expositie- en 5 depotruimten vanuit collectiebeheer en behoud museumfunctie. Er worden in dit deel van het gebouw ook investeringen gedaan voor verduurzamen van de installaties en het verbeteren van de toegankelijkheid. Uitgangspunt voor dit scenario is dat het centrale gebouwdeel zo integraal mogelijk wordt aangepakt, zodat dit aansluit bij de scope van de integrale renovatie (scenario 3) voor alle gebouwdelen. Hierdoor wordt het mogelijk dit toekomstige integrale renovatiescenario gefaseerd uit te voeren. Te denken valt dan aan de volgende deel renovatie projecten:

1. Kapel
2. Regentengebouw/ Ruim
3. Gasthuisgebouw
4. Kantoren

De opbrengst van dit scenario is:

- Borgen bedrijfsvoering korte termijn door beter klimaat in 7 zalen.
- Verbetering collectiebeheer door uithuizing 5 depots.
- Verbeterde toegankelijkheid middels het inpassen en plaatsen van één lift en op enkele plaatsen een hellingbaan ter plaatse van kleine hoogteverschillen.
- Isolatie van de gebouwschil in het centrale gebouwdeel.
- Eén hoofdentree in plaats van de huidige 2 entrees, ten behoeve van een verbeterde routing voor bezoekers en een eenvoudiger bedrijfsvoering voor het museum.
- Realisatie van een transitodepot (aan de zijde Oosthaven).
- Verbeteringen in de (brand)veiligheid, deels/centrale gebouwdeel.
- Monumentenherstel, deels/centrale gebouwdeel.

Impliciet houdt een keuze voor scenario 2 ook een verplichting in om over ongeveer 10 jaar aanvullend te investeren.

Aanpak scenario 2

De nadruk ligt op 7 centrale expositieruimten die gebruikt worden voor de A-tentoonstellingen. Deze A-tentoonstellingen bestaan voor 90% uit bruikleenkunst. Bruiklenen zijn voorwerpen die door andere nationale en internationale instellingen tijdelijk uitgeleend worden aan Museum Gouda om de tentoonstellingen mogelijk te maken.

Deze ruimten worden verbeterd zodat ze beter voldoen aan de klimaatverklaring van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Dit is een voldoende hoge klimatologische kwaliteit met name doordat het regelen en beheersen van de temperatuur- en luchtvochtigheid binnen kleine bandbreedtes mogelijk wordt. Deze regulatie is nodig voor de kunst van de A-tentoonstellingen en wordt geëist door bruikleengevers. Zonder deze aanpak is het verkrijgen van bruikleenkunst steeds problematischer. Dit betekent dat zonder deze ingrepen het museum haar A-tentoonstellingen niet meer kan opzetten en dat de exploitatie van het museum onderuit gaat. De gehele museumfunctie komt daarmee in gevaar.

In dit scenario worden de ruimten die onderstaand ingekleurd zijn betrokken:

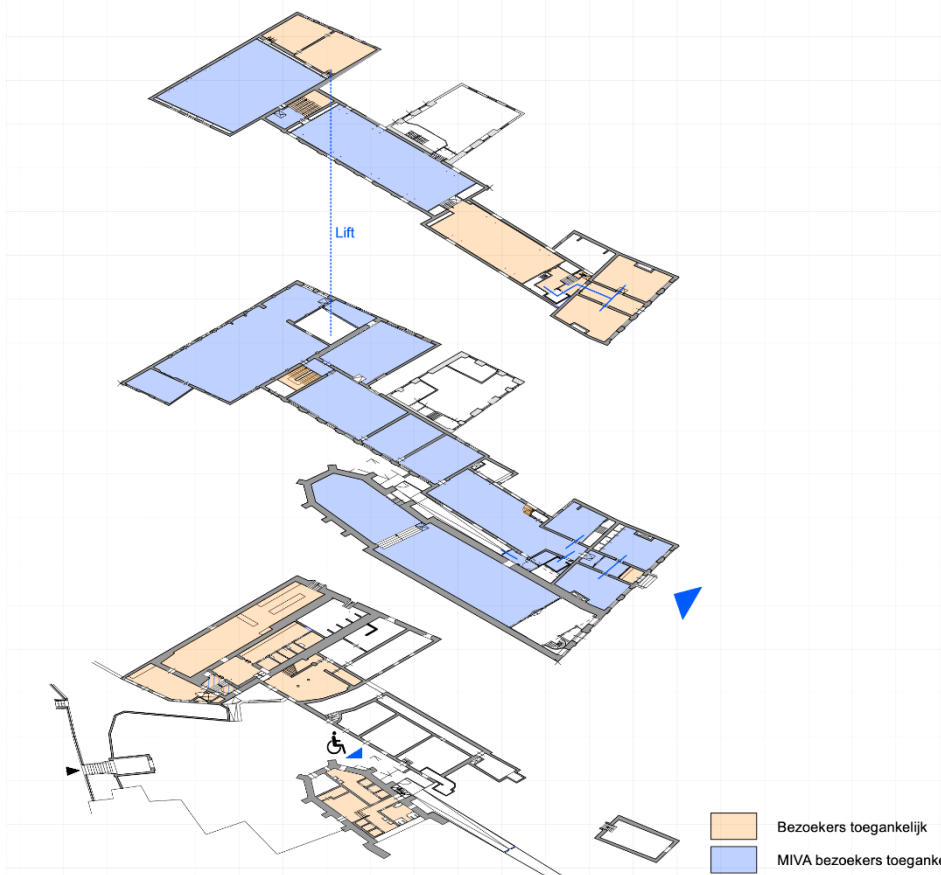
Afbeelding reikwijdte scenario: ingekleurde ruimten worden betrokken in het scenario.

De belangrijkste ingrepen zijn:

- Centrale deel gebouwencomplex / 7 tentoonstellingsruimten:
 - voorzien van nieuwe ventilatie/klimaatssystemen.
 - bijhorende werkzaamheden herstel wand-, plafond en vloerafwerkingen en isolatie van geveldelen.
 - bijhorende werkzaamheden herstel/aanpassing veiligheidssystemen.
- Leegruimen van 5 depotruimten. Waarderen, schoonmaken van de kunst uit deze depots en gereedmaken voor transport. Verplaatsen van deze kunst naar een externe depotruimte (huur). Hiermee ontstaat ook ruimte om het huidige 'open depot' in te zetten als tentoonstellingsruimte.
- Plaatsen van een lift, waarmee de toegankelijkheid wordt verbeterd. Bezoekers die zijn aangewezen op de lift kunnen hierdoor zo'n 64% van de bezoekersruimten bereiken, zoals in onderstaande afbeelding aangegeven. In de huidige situatie is ongeveer 41% van de bezoekersruimten bereikbaar voor bezoekers met een beperking in mobiliteit.
- Eén bezoekersentree aan de Oosthaven. Met deze entree kan het museum de routing door het gebouw verbeteren, waardoor de collectie logischer en beter wordt gepresenteerd. Ook biedt het voor de bedrijfsvoering meerwaarde (bemensing voor entree en toezicht, alle bezoekers door de winkel).
- Realisatie van een transitodepot. Dit is een ruimte waar voor vertrek/bij aankomst de kunst direct in een binnenklimaat geplaatst kan worden. Daar kan het acclimatiseren.
- Door uithuizing van een deel van de collectie en voor ontvangst en retour zenden van kunst is er nog meer noodzaak voor een transitodepot.
- Nieuwe traforuimte voor de voeding van de nieuwe klimaatssystemen (opmaat naar gasloos).

MIVA Toegankelijkheid

Scenario 2, 1 lift

Afbeelding toegankelijkheid bezoekersruimten. In de huidige situatie is ongeveer 41% van de bezoekersruimten toegankelijk. Na realisatie van scenario 2 is dat ongeveer 64%.

Impact museumfunctie

Met het uitvoeren van scenario 2 wordt de kwaliteit van het centrale gebouwdeel fundamenteel verbeterd en zullen er in dat deel in een later stadium geen grote ingrepen meer plaats hoeven te vinden.

Echter, met dit scenario worden niet alle opgaven in het pand opgelost en zal er na circa 10 jaar een tweede fase aan noodzakelijke ingrepen moeten worden uitgevoerd. Indien gewenst kan dit wel gefaseerd worden om de impact op de bedrijfsvoering van het museum zo beperkt mogelijk te houden en volledige sluiting te voorkomen.

Ook al is het uitvoeren van dit scenario nog geen volledige oplossing, de situatie van het pand is zo nijpend dat uitvoeren van dit scenario de voorkeur heeft boven uitstel.

De voordelen van dit scenario voor Museum Gouda zijn:

- De meerwaarde voor de stad blijft behouden, cultureel en economisch. Museum Gouda blijft onderdeel van de gemeentebrede visie op de historische binnenstad en haar cultuurhistorische as.
- De toegankelijkheid (fysiek, sociaal en inhoudelijk) wordt groter. Het wordt een museum waar meer Gouwenaars welkom zijn en zich herkennen.
- In een aantal zalen wordt een beter klimaat gerealiseerd. Voor de aanleg ervan moet onder andere het huidige open-depot leeggeruimd worden om de nieuwe techniek in te passen. Deze ruimte kan na de ingrepen worden toegevoegd als tentoonstellingszaal. Met deze twee zaken worden de nationale uitstraling voor Gouda en de economische impact in de stad versterkt en een beter imago van Gouda ondersteund.
- Er ontstaat ruimte voor de realisatie van "Gouda wereldmerk": een volwaardige culturele propositie voor toeristen en trotse Gouwenaars, met een sterke positie op de culturele as.

Deze permanente expositie wordt in financieel partnerschap met fondsen door Museum Gouda zelf gerealiseerd.

- De stadscollectie van Gouda blijft beter behouden voor generaties na ons.
- Eén ingang in plaats van twee betekent een bedrijfseconomische verbetering en meer verdienkans in de winkel.
- Groei van 40.000 naar structureel 60.000 bezoekers kan worden gerealiseerd. Daarmee groeien ook de publieksinkomsten met 50%, en stijgt de lokale economische impact van € 1 miljoen naar structureel € 1,5 miljoen per jaar.

Impact bedrijfsvoering Museum Gouda gedurende uitvoering van het scenario

De verbouwing heeft tijdelijk grote impact op de bedrijfsvoering.

- Vóór de verbouwing is het museum druk met het leeghalen van de 7 expositieruimten en 5 depots, en het voorbereiden van deze kunst voor transport naar een extern depot.
- Tijdens de verbouwing zal het museum grotendeels dicht zijn en zijn alleen beperkt presentaties van de vaste collectie mogelijk, zoals in de kapel, en een deel van het educatieve programma.
- Ook aan de collectiekant moet alle objecten voor verplaatsing (tijdelijke opslag of verhuizing naar extern depot) worden geadmistreerd, deels worden schoongemaakt, ingepakt en afgerond.
- De organisatie is in deze periode vooral druk met het voorbereiden van de nieuwe vaste en tijdelijke presentaties na de verbouwing, met het zichtbaar blijven in de stad/de regio. De ervaring leert dat het alle hands aan dek is tijdens een sluitingsperiode.
- Na de bouwwerkzaamheden moet het centrale gebouwdeel en het entreegebied weer worden ingericht en gereed gemaakt voor heropening.
- Bij heropening starten voor het museum de inspanningen om het publiek weer terug te krijgen.
- Daarnaast wordt uiterlijk na ongeveer 5 jaar gestart met de vervolgplannen voor over 10 jaar. Omdat dit scenario en haar ingrepen slechts een beperkte houdbaarheid heeft, dient een vervolgplanpak (bij voorkeur scenario 3) over een periode van 10 jaar uitgewerkt te zijn. Voordeel is dat Scenario 2 voor het centrale gebouwdeel voldoende integraal is. Een vervolgscenario voor de andere gebouwdelen kan daarom desgewenst gefaseerd aangepakt worden. Het museum hoeft dan niet geheel te sluiten.

Planning

Uitgaande van besluitvorming in het eerste kwartaal van 2026, is de planning op hoofdlijn van dit scenario als volgt.

Ontwerp en bouwvoorbereiding	2026 t/m 2027
Realisatie scenario 2	2028 t/m medio 2029
Sluiting museum t.b.v. verbouwing	2027 Q4 t/m 2029 Q4
Heropening museum	2030 Q1

Met ingang van 2036 moet worden gestart met de voorbereiding van de vervolgplanpak (scenario 3). Deze kan indien gewenst gefaseerd worden uitgevoerd.

Financieel

Voor dit scenario is in totaal € 9,57 miljoen aan middelen nodig.

Totaal stichtingskosten		9.570.000	
waarvan	binnenklimaat/verduurzaming	2.860.822	
	toegankelijkheid	825.237	
	asbestsanering	330.095	
	overig bouwgrepen	4.038.160	
	bedrijfsvoering	1.317.629	
	gemeentelijke projectkosten	198.057	
		1.914.000	20%

De post bedrijfsvoering uit bovenstaande tabel hebben betrekking op activiteiten door Museum Gouda op de volgende gebieden:

Scenario 2		
Bedrijfsvoering		
1	Ondersteuning museale verbouwing aan museumkant, incl stakeholdercommunicatie en projectleider	€ 361.592
2	Uithuizen, opslaan en terugbrengen vaste presentaties	€ 707.677
3	Collectie uitnemen, reinigen, verpakken/transporteren van/naar depot	€ 248.359
		€ 1.317.628

Voor dit scenario is dekking beschikbaar vanuit de volgende posten en vanuit nog te verkrijgen subsidies.

Scenario 2		
<i>Benodigde middelen scenario</i>		€ 9.570.000
<i>Dekking</i>		
-	Routekaart verduurzaming	€ 6.100.000
-	Budget collectiebeheer (herfstakkoord)	€ 1.500.000
-	Restant budget parkeergarage	€ 750.000
-	Externe subsidies en fondsen (verwachting)	€ 1.220.000
<i>Totaal</i>		€ 9.570.000

Daarnaast gaat Museum Gouda de voorbereidingen treffen om kansen in het museum, zoals versterking en actualisering van exposities te benutten. Dit gebeurt met middelen van cultuurfondsen en een deel eigen middelen van het museum en staat los van het bovenstaande scenario-bedrag.

Benutting kansen voor de museale functie		
<i>Benodigde middelen</i>		€ 1.300.000
<i>Dekking</i>		
-	Cultuurfondsen en Museum Gouda	€ 1.300.000

Impliciet houdt een keuze voor scenario 2 ook een verplichting in om over ongeveer 10 jaar aanvullend te investeren.

--/--